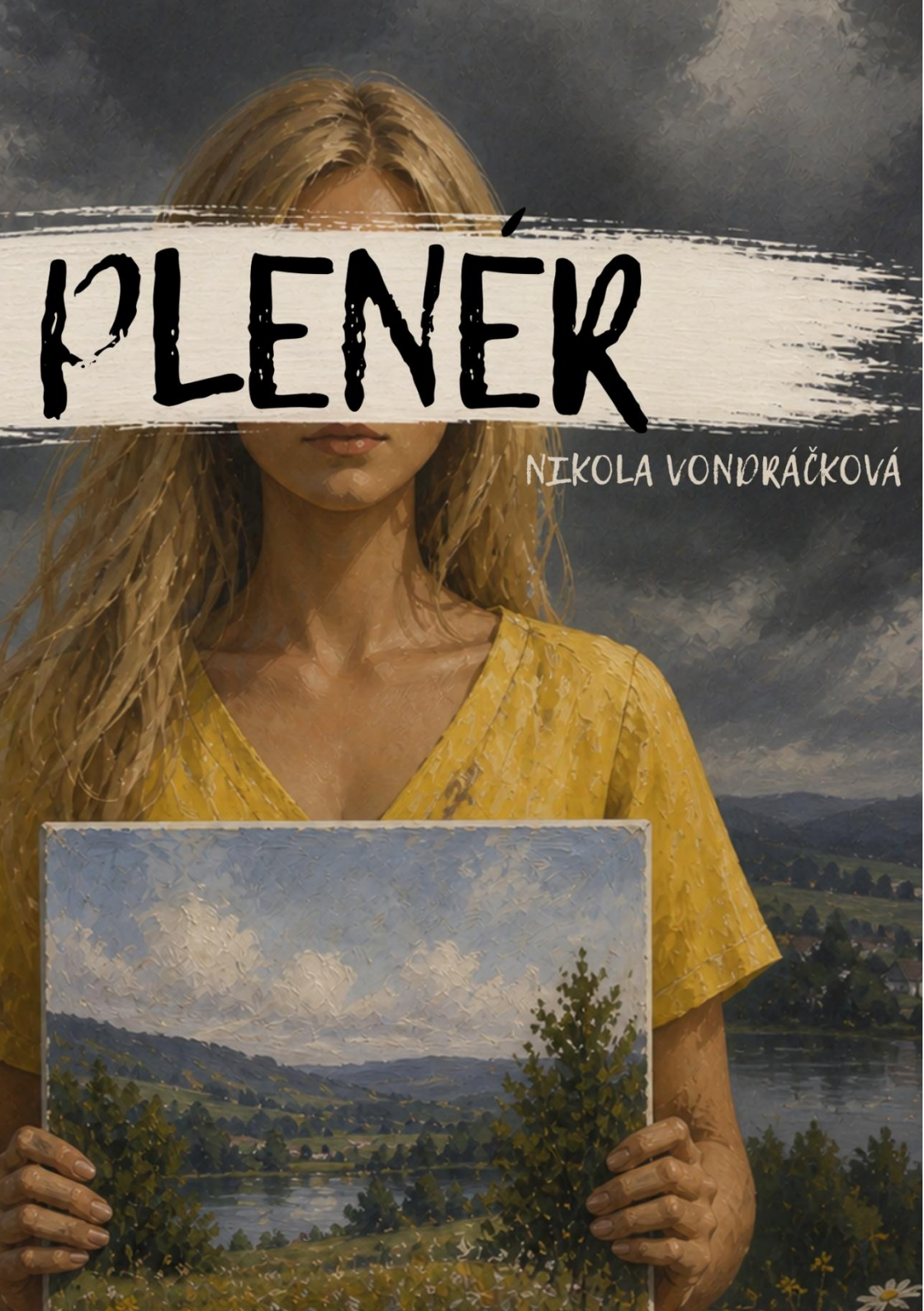

PLENÉR

NIKOLA VONDŘÁČKOVÁ

PLENÉR

Nikola Vondráčková

PŘÍJEZD

Libor

Libor seděl na zastávce a čekal. Bylo parné léto. Teplý vzduch rozkmitával vzdálený horizont a budil tak dojem začínajícího požáru nad lesem, který se před ním ostře rýsoval v odpoledním jasu. Slyšet byl jen hmyz. V malé vesnici uprostřed Českého ráje to znělo, jako dobře zvolená hudební kulisa. Libor čekal na jiný zvuk, zvuk, který by nasvědčoval, že se v nejbližší době zpoza zatáčky vynoří motorové vozidlo. Uběhlo dalších deset minut a stále nic. Učitel zkontroloval čas na digitálních číslicích mobilu. Vážně nabrali takové zpoždění?

Konečně to uslyšel. Vstal a zaujal postoj, který podle sebe shledával za autoritativní. Jako první ho samozřejmě spatřil řidič. Ještě než zastavil, zpražil ho vražedným pohledem. Konečně se totiž dovtípil, za kým putuje náklad, který s sebou vláčí. Učitel se na něj zazubil.

Dveře autobusu se otevřely a ven vyběhl student Jirásek, div Libora neporazil. „Dobrý den,“ zašveholil. Vzápětí namířil objektiv svého mobilu na místo, odkud právě vypadl. Jako druhá vyšla ven Simona. Zastavila se a usmála jako filmová hvězda do kamery před sebou. Za ní se z přitmi vynořil Kristián. Přehnaně kritickým pohledem si přeměřil panorama vesničky a jal se otevřít zavazadlový prostor. Čtvrtá následovala Ester. Zakopla o malou rohožku na posledním schodu a Liborovi poskočilo srdce leknutím.

„To myslím stačilo,“ řekl a nataženou rukou přerušil natáčení. Jakmile se jeho prsty ocitly v záběru, Jirásek telefon zklamaně sklonil.

Libor čekal, dokud všech patnáct studentů nevystoupí. Přitom je přepočítal. Zaneprázdněný řidič mezitím asistoval při vytahování bagáže. Když Libor spatřil všechny pohromadě, na chvíli se ho zmocnila úzkost. To ta tíha krátké pedagogické praxe... Rychle se sebral. Nejde přece o regiment římské armády. A nebude na ně sám.

Adolescenti se zvědavě rozhlíželi. Tváře dívek byly zbytečně zatížené kosmetikou, kterou tu nikdo nebude obdivovat. Malá ves v nich viditelně moc radosti nevzbudila. Zato mužská část vypadala spokojeně. Libor tušil, že se v představách kluků zhmotňuje hospoda s benevolentním výčepním, který nalévá nezletilým. Budou muset s Bárou nastolit pevná pravidla, pokud možno už dnes.

Tleskl rukama, aby na sebe upoutal pozornost. „Popadněte své věci. Půjdem se ubytovat.“

Místní základní škola pro první stupeň stála na kopci, odkud byl dobrý výhled na celou vísku. Přiléhalo k ní vyasfaltované hřiště, kde toho rána zaparkoval s dodávkou plnou uměleckého vybavení. Když ji míjeli, pomyslel Libor na všechny ty stojany a lahve s barvou, které se líné mládeži pronesou jako nic. Už teď slyšel jejich stížnosti.

„Pokoju je tu málo, to asi chápete,“ oslovil studenty, když v patře uzpůsobeném pro letní rekreanty vytáhl svazek klíčů. „Takže budete spát zhruba po čtyřech.“ Tuhle informaci už obdrželi dlouho předem, takže se neozvaly žádné negativní komentáře. Pozitivní ovšem také ne. „Kluci? Vás je pět. Budete mít všichni jednu cimru. Souhlas?“

Ozvalo se lhostejné zabručení. Pouze Přemek protočil oči v sloup. Jeho gotické vzezření mluvilo za něj. Teď právě říkalo, že dává větší přednost samotě. Libor doufal, že nepotřebuje přehršle soukromí pro rituály před spaním, gotické ani žádné jiné.

S myšlenkou, že Přemka později vyřeší, bude-li to nutné, pokračoval. „Pak tady mám čtyřlůžkový apartmán číslo jedna,“ pronesl žertem a podal příslušný klíč jedné studentce. „A jeho přesnou kopii.“ Další klíč skončil v dlani Simony. Děvčata rychle utvořila skupinky a zbylá dvě se na Libora nechápavě zadívala.

„Dvoulůžkový jste vyhrály vy dvě.“

Kamarádky Ella s Laurou se zaradovaly. Stiskl v dlani poslední dva klíče. Pokoj posledních jmenovaných dívek odděloval dva jednolůžkové, kde bude spát on a jeho posila, kolegyně Bára Dalecká, která ještě nedorazila.

Jakmile si vybalil, rozhodl se podělit o své první dojmy. Vytočil číslo a posadil se ke stolu naproti oknu. Sledoval zelené větve dubů, které rostly z druhé strany školní budovy, zatímco z mobilu vycházel tlumený zvuk vytáčení čísla.

„Tak jak to vypadá, Libore?“ Ředitelčin hlas se krátce odrazil od stěn malé místnosti. Na tomhle telefonátu byli domluveni předem.

Protáhl se a přiložil mobil k uchu. „Dorazili všichni, až na ty omluvené. To je dobrý znamení.“

Uslyšel její suchý smích. „Nemají na výběr, když je to povinné.“ Větu doprovázel statický šum. Operátor by se dokonalým spojením rozhodně chlubit neměl. „Jak sis to s nimi naplánoval?“ zeptala se.

„Dnes odpoledne jim ještě nechám volno, aby si to tu prohlédli. Dalších deset dní už budou pracovat.“

„Neočekávej od nich moc,“ varovala jej.

„Kolegyně Slavíková jim zadala dvě malby denně. Já jen dohlídnu, že její instrukce plní.“

„Myslím to i po stránce kvality.“

„Pokusím se přimhouřit oko.“

„Dobře. Sandra se s druhou půlkou třetáků objeví třicátého. Do té doby to máte s Bárou v režii,“ pronesla s ledovým klidem. Bylo to jako pečeť na listinu k bezmezným pravomocem. Libor polkl. Doufal, že to ředitelka na druhé straně nezaslechla. „Libore?“ ozvala se.

„Ano?“

„Když to s nimi zvládneš, připadne ti příští rok jejich třídnictví.“

Zamyslel se nad tím. Došlo mu, že v jeho skupině převažují třídní potíživci, zatímco Sandra jako naschvál vyfasovala úzkostlivce a klidáse. Čekal ho křest ohněm, dalo by se říct.

„Je vám všem doufám jasné, že tohle není dovolená,“ prohlásil ještě téhož večera, když svolal schůzku v jídelně. Jeho posluchači posedávali na židlích i na stolech. Pozorovali ho s odstupem, jako by tady mimo prostory školy získával nové hodnocení. V zátylku cítil pohled Báry, která se svými sto sedmdesáti centimetry a mladistvým vzhledem snadno splývala se zbytkem osazenstva.

Neprotahoval to a šel přímo k věci. „Na školních akcích platí školní řád. To znáte. Žádný alkohol a žádné drogy.“

„Většina z nás je už zletilá,“ nadhodil student Vojtěch Košický a ostatní mu souhlasně přitakali.

To já taky, a přesto se tu nepotácím namol, pomyslel si. Bylo mu ale jasné, že proti Vojtěchovi, který se vždy dostal do epicentra zábavy, nemá šanci. Ten kluk oplýval veselím a bezstarostností, jako trampové. „Nemám nic proti zábavě,“ snažil se naznačit nepsanou dohodu. „Když budete v pohodě, my budeme taky. Zkrátka se snažte to nepřehnat.“ Přelétl jídelnu varovným pohledem. Všichni to zřejmě pochopili.

„K provozu jídelny,“ spustil. „Škola zajistila místní kuchařku, co připraví snídani, oběd i večeři. Čas, kdy se můžete najíst, visí támhle na té nástěnce.“ Ukázal k dubovým dveřím, které se nedaly zavřít, protože klika naprosto chyběla. „Zítra vstaňte dle svého uvážení, ale v osm otevírám dodávku, rozdávám vybavení a v devět s tím končím. Jak vám zadala kolegyně Slavíková, vytvoříte dvě malby denně. Každý večer v sedm se sejdem a vy mi předložíte svoje práce. Bude to naše konzultační doba, ano?“

Ester zvedla ruku. „Co když prostě nestihnou dva obrázky za den?“

„Nikoho za to na skřípec nenatáhnu, ale snažte se za těch deset dní o patnáct až dvacet maleb. Záleží na vás, s jakým hodnocením z výtvarných prací vyкроčíte do příštího roku.“

Patnáct adolescentů souhlasně zabručelo.

„Fajn,“ řekl. „Zítra si povíme další podrobnosti. Teď máte rozchod.“ Předstíral, že něco hledá ve svém mobilu, zatímco studenti pomalu opouštěli jídelnu. Když s Bárou konečně osaměl, vydechl si.

„Tak co?“ zeptal se jí a usmál se. „Myslíš, že je zvládneme?“

Jen pokrčila rameny. Dosud se opírala o stěnu, ruce založené na prsou. Sledovala služebně mladšího kolegu poněkud přísně a její moderní velké brýle s černými obroučkami ten pohled ještě umocňovaly. „Neměl jsi jim naznačovat, že ten alkohol schvaluješ,“ pokárala ho.

Pocítil rozpaky. „Tak jsem to nemyslel. Jen se snažím zabránit, aby se nezmrzačili při snaze to před námi zakrýt.“

Bára se pro sebe usmála. „Viděl jsi je někdy při tělocviku? Protože já ano. Ti nepotřebují alkohol, aby padaly rekordy úrazů.“

Bylo to snad poprvé, co na její tváři viděl jiný, než strohý výraz. Bára byla na škole pověstná svou poněkud upjatou stránkou, ale nevěděl, co je na tom pravdy. Neměli moc příležitostí se spolu pobavit. Učila češtinu a do uměleckých předmětů nezasahovala.

Hned se tedy chopil šance ji poznat blíž. „Co kdybychom šli dolů do vesnice? Viděl jsem tam pěknou hospůdku. Můžeme popovídat.“

Zarazila se a její úsměv pohasl. „Já radši zůstanu. Když ne studenti, tak aspoň učitelé by měli zůstat střízliví.“ Po tomto imaginárním políčku mu pokývla hlavou na pozdrav a opustila jídelnu.

Osaměl. Nebyl si jistý, jestli má Bára takový respekt k pravidlům, nebo ji urazil svým svobodomyšlným přístupem. Pravděpodobné bylo obojí. Rozhlédl se po vylištěné místnosti. Umakartové povrchy stolů, které ho obklopovaly, v něm vyvolávaly vzpomínky na dětství. Jednoho se dotkl. Ohmataná plocha, oloupané rohy a vyhlazené škrábance v něm vzbudily odpor. Reakce na nesčetné chody, které musel jako školou povinný absolvovat. Rychle ruku stáhl. Dnešní večer si zpříjemní jinou kuchyní.

Hostinec se nacházel v nitru vesnice. Od ostatních zděných domů budova vyčnívala dřevěnou mansardou. Přízemí bylo omítnuto bíle, ovšem černé fleky, jako po požáru působily dojmem, že se kolem teprve nedávno přehnala nějaká nepřátelská armáda. Libor se nechtěl příliš zdržovat úvahami o interiéru, a tak rovnou vstoupil.

Prostor asi o deseti stolech s lavicemi byl prostoupen pachem dřeva. Bohužel byl cítit i cigaretový kouř a mastnota ze smažených jídel. Vybral si proto místo v zadní části lokálu u otevřeného okna. Na jedné zdi byla zavěšená televize a oči štamgastů, včetně hostinského za barem se k ní každou chvíli zvedaly. Jejich synchronizace byla tak obdivuhodná, že mohla být výsledkem jen mnohaletého cviku.

Když mu na stole přistál řízek s bramborami (patrně menu z polední hotovky), vděčně se pustil do jídla. „Co tady dělá takovej libovej frajer?“ zaslechl tichý dotaz jednoho z místních, pronesený ke kumpánům. Libor se cítil trochu dotčeně. Nepřipadl si tak, jak ho nazvali, obzvlášť ne v černém triku a džínách. To zde nemohlo být výkřikem módy. Až se tu rozprchne jeho omladina, to teprve propukne revoluce.

Hostinský byl nakonec tím, kdo se ho odvážil oslovit. „Vy jen projíždíte? Nebo tu máte někde ubytování?“ ptal se, jakmile Libor dojedl.

Otřel si z pusy pivní pěnu. „Neprojíždím. Mám tu s děckama ubytování v základní škole. Strávíme tu pár dní.“

„No, vaše děti budou nadšený. Je tu spousta výletních tras,“ pronesl muž dobrácky.

Libor se musel ušklíbnout nad představou, že je otcem patnácti dětí. Raději se zeptal na místní architekturu, na kterou oči mladých umělců zacílí.

„Máme tu kostel svatýho Jiřího. Pak taky malou kapli směrem k Troskovicím. To hlavní tady ale je příroda,“ hostinský pyšně roztáhl náruč, aby naznačil, že všude kolem je na co koukat.

Libor přikývl a znovu se napil. Hostinský se vrátil k práci za barem. Učitel nerušeně zíral oknem do přicházejícího soumraku. Bez rozptylujících elementů měl záhy pocit, že se čas zastavil. Vzpomněl si na svou kolegyni a připadal si trochu rozčarovane. Prospělo by mu, kdyby mu dala pár rad, jak zacházet s kolektivem mimo školu.

Dveře hostince se otevřely. Otočil se a zjistil, že příchozí je nějaký pár v cyklistických úborech. Odtrhl od nich pohled až po delší době. Vrátil se v myšlenkách do svého městského bytu, kde už delší dobu nevypomohla ženská ruka. Ženy jeho životem jen procházely. Do vztahu s ním vstoupily šťastné a zvědavé. Jakmile jim došlo, že jeho přístup k umění není jen balící taktikou, ale skutečné povolání a životní styl, odešly. Když před rokem nastoupil učit na střední uměleckou školu, uvědomil si, že ta práce je patrně jediný stabilní vztah, který mu vydrží. Přijetí od kolegů a svérázných studentů bylo tak samozřejmé, tak...upřímné. Ukonejšilo ho natolik, že mu od té doby nevadilo trávit večery jen s plátnem a kolekcí Adobe. Cítil se usazeně a spokojeně. Pouze ve chvílích, jako tato si připouštěl, že samota je plíživá dáma, která ho pomalu stahuje do temných vod.

Vrátil se za tmy. Procházel kolem otevřených dveří jídelny, které už někdo zajistil klímkem a všiml si, že se tam studenti shlukli u notebooku. Sledovali horor. Báru nikde nebylo vidět. Nechtěl být přehnaně pedantský, ale i tak si nemohl odpustit poslední kontrolu toho dne. Vešel do místnosti. Obrazovka vrhala modravé záblesky. Ty vzápětí při jiné scéně nahradila tma. Nikdo ho nezaregistroval, oči všech byly s očekáváním upřené na monitor. Zastavil se, až když byl na dosah jedné ze studentek. Matně v ní rozeznával Ellu. Chvilí ji hleděl přes rameno a sledoval dění filmu. Poté zlehka položil ruku studentce na rameno.

Zaječela. Všichni v jejím blízkém okolí ji napodobili. Teprve pak se ozval úlevný smích a také podrážděné bručení.

„Vy jste ale...!“ vyštěkla na něj. Určitě měla co dělat, aby tu nadávku spolkla.

Nahodil omluvný výraz. Pak přešel ke své otázce. „Jsou všichni uvnitř?“

„Já nevím, asi jo.“

„Nechám otevřené dveře, abyste mohli chodit ven kouřit.“

„To se mě netýká,“ odsekla uraženě a vrátila se ke sledování filmu.

„Kouřit se dá i na WC,“ zahučel Vojtěch, aby mu dal najevo, že jen vyrušuje.

„Jestli tady někdo škrtne, skončí jako Samara na dně studny,“ varoval ho šeptem. Byla to samozřejmě velká nadsázka. Doufal, že mu zaručí alespoň to, aby přitom nikoho nenachytil. „Budu u sebe, kdyby něco,“ prohodil na odchodu. Pro případ, že by si pro ně přišla dívka z obrazovky.

DEN 1.

Po ránu studenti vyrazili do okolí a on měl chuť si jít znovu lehnout. Ani druhé kafe při snídani nedokázalo zahnat jeho otupělost. Zato jeho svěřenci, kteří určitě ponocovali, kypěli energií. Čile se vypořádali s jídlem, které kuchařka připravila a hýřili dobrou náladou. Libor měl podezření, že z něj vysáli životní sílu. Asi to nebyla jen otřepaná fráze vyhořelých učitelek.

Ten den byl jako stvořený pro pobyt venku. Dal svým studentům hodinový náskok a pak se vydal na první průzkum. Báru, která při snídani působila rozlámaně, jako by přicestovala dnes ráno, nechal v denním programu daleko za sebou.

Kluci se všichni vydrápali do kopce za školou. Obklopili malou kapli, o které se mu včera zmínil hospodský. Libor nebyl žádný strohý realista, přesto se musel okamžitě přizpůsobit nevyzrálosti tvůrců. Vojtěch maloval, jako by prodělal trojnásobnou zlomeninu ruky. Nebyl schopný vytvořit souvislou čáru. Byla otázka, jestli za to může Vojtěchova kocovina, kterou úspěšně skrýval, nebo že možná potřebuje pár dioptrií. Aby Vojtěchovi ušetřil stres, přešel radši k dalšímu studentovi. Přemek Tůma používal jen černou a bílou barvu. Libor doufal, že se snaží do tvorby vpasovat svůj styl smýšlení, ne že zbytek tub s barvami nechal doma. Udělil jim pár rad, jak využít sytost barev pro vytvoření blízkosti a dálky. Nato jeho cesta pokračovala.

Sestoupil do vesnice. Dvě děvčata našel uprostřed zástavby. Jako stanoviště si zvolily dětské hřiště s křiklavě rudou klouzačkou. Byly tu i houpačky, zavěšené na tlustých lanech. Cirkusácké barvy, které si vybraly pro ztvárnění toho malého vesmíru, ho uchvátily. Vůbec netušily, jaký by to jemu činilo stres, takovou paletu použít. „Tohle se mi moc líbí. Nepřežehněte to s detaily v pozadí, jinak se to zkazí.“

U kostela narazil na valnou většinu studentek. Obklopovaly stavbu z různých stran. *A taková to byla klidná vesnice*, pomyslel si, když z hlavních dveří chrámu Páně vyšla sedmdesátiletá stařenka a zatvářila se na všechny ty lidi krajně nelibě.

„Teda, Péťo,“ řekl obdivně, když spatřil uvolněné body a plochy její malby. Na pozorovatele z jejího výtvaru poklidně působilo nebe s kostelní věží. Ten dojem vytvářely mezery mezi jednotlivými tahy. Jako přívrženec impresionismu a pointilismu byl takovým rukopisem okamžitě nadšený. Chtěl začít vyprávět o Seuratovi (svém momentálním oblíbenci), ale měl neodbytný pocit, že na něj Simona zezadu vyplazuje jazyk a dělá ksichty.

Raději tedy zkontroloval svou vášeň a zeptal se. „Šel ještě někdo dál za kostel?“ Zdálo se mu, že tam už není nic zajímavého. Jen konec vesnice a asfaltka vedoucí pryč.

„Ale jo. Ella s Laurou,“ odvětila Petra, než se začala opět věnovat malbě.

Srdce se mu sevřelo, jakoby zlou předtuchou. Opustil zástavbu vesnice. Když spatřil její poslední součást, předtuchu nahradil divný pocit na hrudi. Čekal ho hřbitov se starou márnicí.

Horko jako by zesílilo. Na podrážky se mu lepil rozpálený asfalt. Měl pocit, že mu ta minuta chůze k hlavní bráně trvá celá staletí. Konečně nahlédl smrti do zahrady. Nespatřil ani jednu ze studentek a na moment ho zaplavila vlna hořkosti. Napálily ho? Pro jistotu se ale ještě rozhodl obejít vnější obvodovou zeď.

Laura s Ellou se usídlily v jejím stínu. Zády k sobě malovaly každá jiný výjev. Zatímco Ella studovala kopce v otevřené krajině, Laura morbidně čelila hřbitovní zdi, střeše márnice a začínajícímu lesu. Libor chvíli pozoroval její koncentraci a držení štětce, než přistoupil, aby zhodnotil její výtvor. Byly tři týdny před koncem školního roku, když Lauřin průměr drasticky spadl. Její matka v telefonátu jako důvod uvedla rozvod s manželem. Každý vyučující napjatě sledoval, jak se život téhle vnímavé studentky otrásá. Modlil se tehdy, aby výuka co nevidět skončila a letní prázdniny Lauře poskytl dostatečný čas se vzpamatovat.

„Tady to je špatně,“ zamumlal, když si všiml, že výšku márnice přizpůsobila obrazu svému. Začal jí vysvětlovat, kde ubrat proporce. Poslouchala ho s ublíženým výrazem, ale taktně přikyvovala. Medové vlasy jí přitom pokaždé spadly přes ramena. Hřbitov na opačné straně tiše naslouchal s ní. Hlavou mu jasně probleskla tvář Heleny. Ona taky byla blond.

„Jestli se ti to líbí, nech to tak,“ dokončil záměrně svůj monolog, aby ji uklidnil. Také proto, že věděl, jak končí pokusy studentů něco vylepšit.

„Co říkáte na to moje?“ dožadovala se Ella jeho pozornosti. V malbě byla dobrá, ale fádní. Na jejím obraze vše kompozičně

odpovídalo předloze, ale mělo bledé odstíny. Pochválil ji, ale ve skutečnosti nevěděl za co. Hlavu měl stále plnou Laury.

„Nechodte tak daleko,“ řekl ještě, když byl na odchodu. Ve skutečnosti chtěl říct „nechodte sem“. Při cestě zpátky minul bránu hřbitova a měl pocit, že ho všichni pozorují. Ptáci schovaní v korunách stromů i fotografie v oblých výsečích náhrobních kamenů.

V útočišti, které mu liduprázdná škola poskytla, si doplnil plastovou lahev s vodou. Stál nad umyvadlem v prostoru společných sprch a od mozaikových stěn k němu číšel chlad. Doléhal sem tlumený zvuk cirkulárky. Celou vesnici zaléval žár blížícího se poledne. Ještě chvíli tam zůstal a užíval si toho pocitu samoty, než opět vyšel na chodbu zalitou světlem.

Odložil lahev na parapet a protáhl se. Poté si všiml malé červené kapky pod svýma nohama. Ustoupil a rozhlédl se kolem. Rudá stopa se přerušovaně táhla celou chodbou až za roh, kde se ztrácela ve tmě.

Tep se mu trochu zrychlil. Tiše zaklel a vydal se po cestičce. Před očima měl různé představy. Bizarní, třeba že nějaký student zaprasil celou chodbu barvou, až po hrůzně, jako řezná zranění. Nepočítal s tím, že ho tak brzy čeká jízda do nejbližší nemocnice.

Vešel do temné části chodby. Marně hledal po stěně vypínač. Proč ho sakra nikdo nevyhledal, aby to nahlásil? Před sebou chabě rozeznával schody. Opatrně sešel dolů. Ocítl se ještě ve větší tmě. Natáhl ruce jako slepec a nahmatl kliku. Opřel se do dveří.

Jeho citlivou sítnici oslepilo nečekané světlo. Zakryl si oči. Zároveň nechtěl odkládat nezvratný okamžik. Jakmile cítil, že si trochu přivykl, odvážil se podívat. Ocítl se v malé tělocvičně.

Ze stěn obložených dřevem a žebřinami sálalo teplo. Ošoupané parkety volaly po výměně. Liborův pohled doputoval doprostřed sálu, kde muž okolo padesátky natíral metrovou tyč, opřenou o dvě lavičky. Na nový design čekaly také dvě železné branky, které bez sítí působily jako rezavý šrot.

Shlédl muži k nohám. Pod plechovkou barvy se zvětšovala oválná louže. *Křiklavě rudá*, bleskl mu hlavou nátěr klouzačky.

Vyrazil rychle vstříc neznámému. Ten si ho dosud nevšiml. „Promiňte, ale ta plechovka vám teče.“

„Cože?“ muž se po něm zmateně ohlédl.

„Barva. Červená,“ ukázal na zdroj svého předchozího strachu.

Muž plechovku nadzvedl. Zaklel, když spatřil, jakou katastrofu už stačila nadělat.

„Je to i v chodbě,“ vysvětlil Libor důvod své přítomnosti. Na oplátku čekal, že ho neznámý obeznámí s tím svým.

„Pak to uklidím,“ mávl dobrácky rukou. Vzápětí ji Liborovi podal. „Jsem Suchánek. Školník.“

„Libor Kracman. Učitel.“

„Takže ta banda patří vám?“ ukázal na něj štětcem.

„Přesně tak.“

„Musíte být teda pořádně otrlej,“ zabručel školník. Jako by už potkal Vojtěcha, Jiráska a Simonu.

„Vlastně vůbec,“ přiznal tiše, spíš sobě, než jemu.

Následovaly nevyhnutelné otázky. Odkud se tu vzali? Jak dlouho plánují zůstat? Zajímá je i něco jiného, než toulky po okolí s barvami a štětcem? Libor na všechno s trpělivostí odpověděl. Na tu poslední otázku plynule navázal.

„Máte nějaká doporučení? Třeba na zajímavá místa v okolí?“

„Tady toho je,“ zasmál se školník. „Českej ráj, to je jedna památka vedle druhý. To člověk vyjde do lesa a už šlape po chráněný louce, nebo mu hrozí pokuta za plašení netopejra.“

„Vážně?“

„No jo,“ přitakal školník znovu pohlcen natíráním. „Jihovýchodně od vsi je jeskyně. Nesmí se tam chodit od šedesátých let. Nejen kvůli ohroženým druhům. Archeologové tam našli keltský hrnce, nebo co.“

O tom už Libor něco slyšel. Tedy, ne o této konkrétní jeskyni, ale že Keltové měli místní lesy za posvátné. Tenhle kraj byl zřejmě prošpikovaný lokalitami podobného charakteru.

Z úvah ho vytrhl zvuk kostelního zvonu. Poledne. Po zádech mu přeběhl mráz, jak si vzpomněl na baladu z Kytice. Rychle ze sebe ten pocit setřásl a pomyslel na oběd. Už se těšil, až si promluví s Bárrou o prvních dojmech z výtvarných počínů studentů. Rychle se tedy se školníkem rozloučil a vyrazil k jídelně.

Jeho svěřenci zrovna zkoumali „krvavou“ stopu, když se vynořil z chodby. Ucouvli před ním a on s letmým úsměvem prošel kolem nich. Jejich vyvalené oči ho trochu zmátly. Teprve po jídle, když si myl ruce, zrcadlo odhalilo, že má školníkovým přičiněním *křiklavě rudou* na triku.

Odpoledne ubíhalo ve stejném duchu. Trávil čas dohlížením na práci studentů, poskytoval své posudky a vyhýbal se Jiráskovi. Ten houževnatě pokračoval v natáčení svého snímku. Libor se upřímně těšil na večer. Kromě skicáku si jako zábavu sbalil i pár knih. Dosud neměl příležitost se do jediné z nich začíst. Během druhého pololetí věnoval spoustu volných večerů spolupráci na fotografické publikaci svého známého.

Úvahy ho natolik pohltily, že zapomněl, kam jde. Prošel úzkou cestičkou mezi dvěma domy a naskytl se mu otevřený pohled na širokou vodní plochu. Místní rybník. Zastavil se a oči mu rychle putovaly po okolí. Břeh směrem ke vsi hojně lemovalo rákosí, ten opačný zase vzrostlé jehličnany. Voda byla v plném provozu pro letní dovádění. To vzhledem k počtu obyvatel, zahrnovalo pět dětí, které skákaly z dřevěného mola, nedbajíc toho, že se nebe začíná pomalu zatahovat.

Nečekaná scénérie ho zaskočila nepřipraveného. Na moment pocítil v hrudi nesnesitelný tlak. Dech se mu zrychlil a srdce rozbušilo. Pak jeho periferní vidění upoutala bílá ruka, zřetelně mávající zpoza stojanu.

Gotik Přemek nedočkavě vykoukl zpoza rýsovacího prkna, které každý student povinně vlastnil. „Myslel jsem si, že mě ani nenajdete,“ prohodil na učitelovu adresu s jistou dávkou radosti. Libor s Přemkem sympatizoval, což se před jeho spolužáky snažil milosrdně skrýt. Uvítání od svého oblíbence poměrně ocenil.

Došel k němu a nahlédl studentovi přes rameno. Na natažené čtvrtce Přemek vytvořil obdivuhodnou podobu rybníka. Barevnou.

Nevynechal ani děti. Ty sice tvořily jen jakési šmouhy v dáli, ale detail takového zátiší pronikl přímo do Liborova srdce.

Opět se ozvala bolest. Už to nebyl jen neurčitý, svíravý pocit na hrudi. Tentokrát ji dokázal jasně definovat.

„Co tomu říkáte?“ čekal Přemek na jakékoli vyjádření. Soudě rozjaření v jeho hlasu byl na své dílo pyšný. Přes vodu se k nim nesly hlasy výskajících děcek.

„Jo, je to dobrý,“ hlesl Libor, kterého v daný moment stále pohlcovala úzkost. Tak tak dokázal do hlasu vměstnat trochu uznání. Jako by ho to okolí úplně paralyzovalo.

Když od studenta odcházel, cítil se pod psa. Podle Libora neexistoval bídňější komentář, než „je to dobrý“. Nicneříkající a hrozné. Přemek udělal krok vpřed, nechal černobílých tónů a on ho nakonec ani nepochválil. Naštěstí si student nevšiml poklesu jeho zápalu. Byl příliš pohlcen vlastní seberealizací.

Zamířil od vody rychle pryč. Když si byl jistý, že už ho Přemek nemůže vidět, přitiskl si ruku na hrud', ve snaze vypozařovat nějaké nepravidelnosti v bušení srdce. Minul dvě důchodkyně, které se po něm nechápavě podívaly. To ho přimělo trochu se vzchopit a převzít nad sebou kontrolu. Hluboký nádech. Nesmí se nechat tak vycukat, to je celé.

Poblíž silnice potkal Báru Daleckou. Zjevně se snažila dohlížet na studenty tak jako on a obcházela je po vesnici. Jak se přibližovali, všiml si, že jí není vůbec dobře. Sotva se vlekla, pod nosem si tiskla zmuchlaný kapesník.

„Není ti nic?“ zeptal se, když se setkali.

Zvedla k němu vodnaté oči. „Ale ne, dobrý,“ zahuhňala tak, že jí skoro nebylo rozumět. „Asi je to senná rýma.“

„Měla bys radši jít zpátky dovnitř,“ řekl, když viděl, jak namáhavě dýchá.

Večer se strhl liják. Jídelnou se ozývalo skřípání příborů o porcelán, ale Libor víc vnímal kapky deště narážející do oken. Svou cestu k zemi zakončovaly vytrvalým bubnováním, které dráždilo jeho nervy. Znělo mu to jako víření bubnů odsouzcenci na šibenici.

Když už nemohl věnovat pozornost talíři, chopil se velkého hrnku s černým čajem. Rozhlížel se po studentech, zatímco si ohříval dlaně. Jedna z bývalých přítelkyň mu řekla, že je chladný jako mrtvola. Teď dumal, jestli vážně mluvila jen o ruce. Ponořil se do depresivních úvah – rodiště inspirace tolika umělců i jeho vlastní, zatímco jídelna se pomalu vyprazdňovala. Když odešla i kuchařka, zůstal úplně sám pod žlutými zářivkami. Jako postavička v obraze Edwarda Hoppera odsouzená k izolaci.

Po nabažení se samotou vystoupal po úzkých schodech do patra. Chodbou se linuly libé tóny. Někdo z kluků s sebou dotáhl kytaru. Ta teď rozechvívala okolí melodií písně *Severní vítr je krutý*. Libor chvíli postál před svými dveřmi a poslouchal. Nebyl to sice žádný koncert, zdálo se, že hudebník moc dlouho hrát neumí, a proto také volil tak známou odrhovačku, ale s hudbou hned celé místo působilo útulněji. Z jednoho dívčího pokoje se ozval smích. Byl to mírumilovný moment, který se snažil vtisknout do paměti. Dost dobře tušil, že se jen snaží zahnat nevyhnutelné.

Stál na břehu jezera v plavkách, zatímco mu plískanice bičovala tvář. Díky tomu okamžitě poznal, že je to sen. Nekomfortní situace a pak, že nebyl sám.

Pramínky vody stékaly po blond vlasech a tvořily z nich tuhý závoj až k pasu. Pastelově žluté šaty, které měla toho osudového dne, se jí lepily k tělu. Zamrzlá v čase. Mrtvá. To byla Helena před ním.

Natáhl ruku k jejímu rameni. Děsil se, že se nečekaně otočí a chtěl tomu předejít tím, že sám určí, kdy ten moment nastane. Jeho třas byl ovšem naprosto neovladatelný. Rychle se zase stáhl.

Scéna se změnila. Tentokrát se choulil vystrašeně pod dekou v chatce na Orlíku. Zase mu bylo šest. Zase slyšel to bouchání na dveře. A její šaty se zatím divoce zmítaly na prádelní šňůře za oknem.

Zablesklo se a hrom zatřásl okenními tabulemi. Libor dezorientovaně zamžoural do tmy pokoje. V ten moment si nebyl jistý, kde je. Věděl jen, že ten vesnický rybník už teď nenávidí.

DEN 2.

Jirásek s výrazem absolutního soustředění zabral na mobil svůj výtvar z toho dopoledne.

„Hlavně si vyfoť i předlohu, ať doma vidí, jak seš levej,“ zasmál se nad přítelovým konáním Přemek. Na obloze nebylo po včerejším dešti ani památky. Libor stál nedaleko kluků a upíral pohled k Troskám, které se draly do výše.

Denní světlo mu pomohlo vzpamatovat se z té noční můry s překvapivou lehkostí. Tušil ale, že to je jen chvilkové. Teď si říká, že včera zbytečně blbnul – lidé přece umírají. Ale až znovu půjde kolem hřbitova, bude zase myslet na Helenu. A ta jeho vnitřní síla se rozpadne, jako domeček z karet.

Najednou si uvědomil, jaké je za ním ticho. Otočil se po studentech. Přemek s Jiráskem se rychle odvrátili, zatímco ostatní si stále hleděli práce. Libor si uvědomil, že mu právě unikla nějaká pomluva. Také si to ale mohl jen namlouvat. Své pocity teď považoval za poměrně nespolehlivé. Opustil kluky a vydal se napříč vesnicí.

Nohy ho tentokrát vedly k rybníku úplně automaticky, jako by v sobě měl vnitřní kompas. Znovu si to tam prohlédne. Musí. Třeba se uklidní, až spatří, že je to tam úplně jiné, než na Orlíku. Jiné, než tam, kde tenkrát trávili s rodinou léto.

Sotva z dálky spatřil břeh, zmocnila se ho mírná závrať. Trochu zavrával, jako by byl opilý. Dolehl k němu vzdálený výbuch

dívčího smíchu. Změť výkřiků se nesla vzduchem a přiměla ho pohlédnout ke zdroji. V trávě u rybníku spatřil čtyři opuštěné stojany. U břehu, zuté a po kolena ve vodě hlasitě skandovaly Ester, Simona a Petra. Povzbuzovaly čtvrtou dívku, která plavala v rybníce. Už byla téměř na druhé straně, když vpadl mezi její obecenstvo.

„Co to děláte? Nikomu jsem koupání nedovolil!“ okřikl je a vstoupil jim do výhledu. Ester, která stála nejbliž, pod jeho pohledem znervózněla. Ucouvla ke svým družkám. Všechny rázem mlčely, jako zařezané.

Obrátil pohled k druhému břehu. Zdatná plavkyně nyní stála na pláži a věřila, co se u nich odehrává za scénu.

Kdo je ta čtvrtá? pomyslel si vztekle.

Sotva se otočil zpátky na ty tři, spatřil, jak Ester máchá rukama. Jako by plašila drůbež. Nepochyboval, že dívka na druhé straně právě utekla do lesa.

Chytl ji za zápěstí. „Tohle jste přehnaly!“

Jejich doširoka otevřené oči ho přiměly si uvědomit, jak asi vypadá. Stojí po kolena ve vodě a jednu z nich právě drží za předloktí.

„Vždyť se nic nestalo,“ hlesla smlouvavě Petra.

Pustil její spolužačku rychlostí, jako by se popálil.

„Ale mohlo stát!“ vyštěkl. „Chcete mě dostat do kriminálu? Jsem pedagogický dozor! Za něco tu zodpovídám! A cokoliv vás napadne, třeba jako jít do vody, máte napřed zkonzultovat se mnou nebo s Daleckou!“

Simona si povzdechla a odvrátila oči stranou.

Ty mě štveš ze všech nejvíc! Měl chuť na ni vyprsknout. Přesto to nebyla tak docela pravda. Přál si, aby ho třídní hvězdička respektovala. Kdyby si získal autoritu u ní, s ostatními by to pak byla hračka.

„V poledne můžete spolužákům oznámit, že do vody až do odvolání nikdo nevkročí!“

Plavkyní byla Sofie Kantová. Poznal ji okamžitě podle mokrých vlasů, které se snažila zamaskovat drdolem. Ještě než vstoupila do jídelny, odchytl ji. Zopakoval jí delší verzi svého proslovu u rybníka a snažil se působit klidněji, než tam v tu chvíli. Ve skutečnosti se styděl, že tak ztratil kontrolu. Za to všechno mohla Helena!

Poníženě si uvědomil, jakou slabost u něj vyvolává její smrt. Nikdy jindy, když byl v přírodě, nezažíval to, co teď. Tady měl zodpovědnost. Zodpovědnost nad děvčaty v jejím věku.

Když poté se Sofií vešli do jídelny, měl pocit, že ho každý propaluje pohledem. Zpráva o zákazu už nepochybně všechny oběhla. Bára Dalecká seděla u stolu se zkříženýma rukama a nesmlouvavě si Sofii měřila. Evidentně si ji také hodlala podat.

Hospoda byla večer plná netrpělivých diváků fotbalového zápasu. Když dorazil a spatřil jejich počet, měl chuť se otočit a vrátit do školy. Ale školník už na něj mával od stolu.

„To nám sluníčko dneska hezky svítí, co?“ zavolal na Libora, když se odpoledne potkali ve vesnici.

„Až příliš,“ řekl. Znovu pomyslel na to, jak ho ty holky namíchly. Zmocnil se ho palčivý vztek.

„Co kdybyste dneska zašel k Borůvce? Budou dávat utkání Boleslav proti Spartě.“

„Nevím, jestli budu moct kolegyni nechat s tou vlčí smečkou,“ zamručel nerozhodně.

Suchánek se zasmál. „Však oni si bez vás poradí.“

Libor pomyslel na Bářinu rozmáhající se alergii. „To doufám.“

„Začíná to v sedm,“ obeznámil ho ještě školník, než se s ešusem v levačce vydal pryč.

Jen co se posadil na místo, přikvapila číšnice. Všimavě pendlovala mezi stoly a sklízela lichotky od značně starších ročníků, než byla ona sama. Utkání začalo a on propadl svým myšlenkám. Toho odpoledne všichni studenti až nevídaně makali.

„Tak tady jste!“ vyhrkla Laura, když se dostal k ní a Elle. Tentokrát utvořily skupinku ještě s Natálií, která se přátelila zejména s kluky. Než se stačil nadát, táhla ho Laura za loket ke svému stojanu. Její bujará nálada ho udivila. „Co tomu říkáte?“ ustoupila, aby mu odhalila svou malbu s lípami stojícími u cesty. Všechny tři dívky dělaly ten samý pohled. Nikde ani stopa po odbytých tazích, nebo nepřesnostech. Ella z nich pokročila nejdál. Už jen dodělávala detaily.

Teprve večer mu to došlo. Chtěli ho uchlácholit. Usmířit, aby oficiálně povolil koupání v rybníku. Nebylo divu. Podle předpovědi měly teploty jen stoupat.

Než dopil první pivo, měl na stole další. Chopil se orosené sklenice. Na Ellu narazil ještě před večerí, když dorazil do školy. Listovala encyklopedií *Umění* redigovanou A. G. Dixonem. Byla to jedna z mnoha knih, které sem dotáhl pro jejich inspiraci. Všimla si

ho a zamávala mu. Úsměv jen oplatil a vydal se ke své ložnici. Být s ní o samotě ho zneklidňovalo. Nevěřil jí tu tichou, nevýraznou osobnost. Ve skrytu duše byla určitě intrikánka.

Nastal poločas. To už byl u třetího piva. Někteří muži, obzvlášť ti starší, se doprošovali přepnutí programu na zprávy. Hospodský jim vyhověl a Libor se ocitl ve směsici hospodských tlachů a zvuků z televize.

„Ta pitomá kočka vrhla přímo za dveřma. První kotě jsem málem zašláp...“

„V Domažlicích spadla z balkonu čtyřletá dívka. Pád přežila díky náhodným kolemjdoucím...“

„Kočky musíš kastrovat! Jinak se ti rozmnožej, ani nemrkneš!“

„Od pátečního dopoledne je stíhán muž pro napadení své přítelkyně. Celý incident se odehrál v několika minutách v bytě na okraji Mladé Boleslavi. Po muži, který uprchl neznámo kam, bylo vyhlášeno rozsáhlé pátrání.“

Libor zaznamenal, že šum ustal.

„Sakra, dej to nahlas!“ vyhrkl někdo k hospodskému. Všichni, včetně těch, kteří dosud o televizi nejevili zájem, upřeli zrak k obrazovce. Její polovinu zabírala fotka černovlasého muže v Liborově věku. Moderátorka na druhé straně zatím popisovala celou událost.

„Podle sousedů se incident odehrál v ranních hodinách, kdy byla přivolána kvůli zvukům zápasu a křiku policie. Jak se ukázalo, útočník napadl ženu nožem. Záchránná služba převezla raněnou okamžitě do nemocnice. Příbuzní se odmítli k napadení vyjádřit, ovšem podle

dostupných informací a kolegů pachatele, za jeho stupňujícím útočným chováním stálo pracovní vytížení.“ Libor se zadíval na snímek. Vzezření muže mu připadalo slizké. V duchu si udělal jakýsi obrázek o neurotikovi, který po letech stresu v kanceláři nezvládl své emoce. „Stav ženy je i nadále v kritickém stavu. Muž dosud uniká spravedlnosti. Prosíme obyvatele Mladé Boleslavi k opatrnosti a v případě, že pachatele zahlédnete, kontaktujte policii na níže uvedených číslech.“

Poté, co zpráva skončila, hospodu ještě vteřinu svíralo tíživé ticho. Jakmile v televizi přišlo na řadu jiné téma, hovor se opět rozjel a strnulou atmosféru zahnal.

„To jsou dneska lidi,“ zamručel školník.

„Co jako mysleli tím pracovním vytížením? To má bejt nějaká omluva?“ nadhodil s ironií mladík u stejného stolu.

Odpověděl muž sedící vedle něj. Patrně jeho otec. „Lidi ze stresu vyšilují. Proto máš pořád dávat bacha. Vezmi si z toho třeba poučení, že máš v práci držet hubu.“

„Já přece držím hubu!“

„Cha! To teda ne!“

Začali se hádat, co si kdo kdy řekl na stavbě. Libor a ostatní přísedící pobaveně přihlíželi rodinné hádce, dokud nezačal druhý poločas.

Libor vyšel z hospody po dalších dvou hodinách. Soudě toho, jak se kolem něj celý svět mihotal, si byl zcela jistý, že je pod parou. Potácivě vyrazil zpět do školy s pobaveným úšklebkem na rtech.

Noc byla sametově černá. Sporé osvětlení vesnice tmu kolem ještě podtrhovalo. Bylo mu srdečně jedno, jestli ho někdo sleduje. Kličkoval po silnici a měl pocit, že nedohlédne dál, než pár metrů před sebe. Byla otázka, jestli za to opravdu může tma, nebo alkohol. Pouliční lampa, kterou potkal, mu posloužila jako odpočinkové stanoviště. Nedaleká popelnice před čísi brankou jako kýbl na zvracení.

Oddechl si, když dávení konečně ustalo. Rozbouřený žaludek se trochu zklidnil. Povznesená nálada ho ale opouštěla s tím, jak mu začínalo docházet, co se sebou udělal. Přemluvil se k další chůzi a tentokrát se snažil vykračovat trochu důstojně.

Urazil kus cesty. Uvědomil si, že dávno měl být na místě. Místo toho netušil, v jaké části vsi se nachází. Zastavil a všechno kolem něj se začalo točit.

Pomalu dýchal a snažil se zorientovat. Domy kolem byly stejné, jako ty které míjel před dvěma minutami. Nic mu tohle místo neříkalo, i když tudy možná prošel. To jen nasvědčovalo, jak je nepraktický, když se nedokáže ani vymotat z malé vesnice.

Pak si všiml ukazatele. Liborovi na něm něco nesedělo už od samého začátku, ale pravý šok přišel, až když přišel blíž. Zaostřil na směrové šipky.

Léto 1986 stálo na šipce ukazující vpravo.

Melissa. Cesta ubíhající vlevo.

Pohřeb Heleny. To byl směr ukazující vpřed. Podíval se do uličky, která se postupně ztrácela ve tmě a instinktivně couvl o několik

kroků. Vrazil zády do plotu. Štěkot psiska na druhé straně mu málem způsobil infarkt.

„Kdo je tam?“ zařval od domu nějaký chlap. V přízemí se rozsvítilo.

K Liborovi dolehl z patra dívčí hlas. „Davide, zdrhej! Táta má vzduchovku!“

David měl zasranou kliku. Zdrhat musel Libor.

Těžkopádným krokem se dal na útěk. Bez ohlédnutí nechal ukazatel, zuřivého psa a ještě zuřivějšího otce za sebou. Motala se mu hlava a sotva vnímal, kam běží. Když dorazil na asfaltovou silnici, značně se mu ulevilo. Znamenalo to okraj vesnice. Poodešel ke krajnici, kdyby se ze zatáčky náhle vynořilo auto. Pak se ohlédl zpátky do nitra zástavby. Jako záblesk, který proběhl mezi dvěma stíny, se uličkou mihly pastelově žluté šaty.

„Proboha!“

Šlápl do prázdna za sebou. Jako podřátý se skutálel ze svahu. Tráva a nebe se mu několikrát vystřídalily před očima. V nejnižším bodě se ale nezastavil. Setrvačnost ho dostala ještě dál. Ucítil pod rukama písek.

„Uch!“ vydechl, jakmile se konečně přestal kutálet. Skončil na břiše. Rozkašlal se, měl ústa plná prachu. Teprve pak zdvihl hlavu.

Spatřil rozpadlé kosti dolních končetin a úplně zkameněl. Pohledem klouzal po zemi stále blíž k sobě. Zlomená pánev, pár obratlů, rozlámaný hrudník. Jeho panika narůstala. Tak blízko, že se jí mohl dotknout, spočívala lebka. Prázdné oční důlky hleděly vzhůru,

přímo k němu a on se z bezprostřední blízkosti díval na její zašlou barvu.

Uvědomil si, že vykřikl, až když jeho hlas vystřídalo prásknutí dveří.

„Co tady děláte?“

„Helena!“

„Jděte od tý kostry!“

Dvě hbité ruce mu sevřely paži. Byl tažen pryč. Od hrobu i minulosti. Bílá rakev, která mu probleskla hlavou, zmizela pod podlahou kremačního sálu. Chvíli se vzpíral. Obraz kostry se mu najednou vzdaloval neuvěřitelnou rychlostí. Čím nicotnější byl, tím větší klid se ho zmocňoval. Pak zbyla jen milosrdná tma, která zahalila jeho mysl.

DEN 3.

Probral se v naprosté tmě. Na sítnici se mu rozplýval nejasný obraz kostlivce. Snad proto jeho první myšlenka v té temnotě byla, že ho museli pohřbít zaživa. Vysvětlovalo by to, proč se mu tak špatně dýchá. Sáhl si na obličej. Nahmatal ručník. Všechno, co se událo po jeho odchodu z hospody, musel být sen.

Strhl si obklad z obličeje. Do očí ho praštilo denní světlo. Pronikalo otevřenými dveřmi do stavební buňky, ve které se nacházel. Rychle si je zastínil dlaní a vyškrábal se do sedu. Lavice, která mu posloužila jako postel, zavržala. Hned vedle, uprostřed už tak malého prostoru stál stůl. Na něm leželo množství průhledných sáčků. Jejich obsah byl podivný a popisky zrovna tak. Libor se zadíval na dva kroužky z černého materiálu v jednom z nich. Možná se v opilosti dal ke kočovnému cirkusu.

Pohnulo se v něm svědomí. Dávno byl bílý den. Neměl čas na letargii. Rychle se zvedl a vyklopýtal ven.

Daleko nedošel. Hned na schůdcích se zastavil. Hleděl na čtvercovou plochu, jejíž čtvrtinu zabíral zahradní stan. Pracovalo na ní asi sedm dospělých lidí. Slabý vítr zvedal zrnka písku z terénu obnaženého na spraš. Přenosné rádio vyhrávalo moderní písně a tvořilo doprovodnou kulisu pohybuujícím se postavám.

Libor se rozhlédl po všech přítomných. Nejmladší osoba mohla být tak třiadvacetiletá žena, která v podřepu seděla u jamky v zemi a

vybírala z ní tmavou hlínu. Nejstarší tu byl zaručeně padesátník, který v ruce třímál pivní flašku a nepřítomně zíral k lesu. Motyky a lopaty poházené v okolí jasně napovídaly, že archeologický výzkum je v pokročilé fázi.

Zadíval se ke stanu a zhluboka vydechl. Útržky noci se mu začínaly vyjevovat. Žádný sen, ta kostra byla skutečná. Vykročil tím směrem, jako by byl tažen neviditelnou silou.

Byl zhruba v polovině cesty, když se mu za zády ozvalo. „Dobré ráno, spáči.“

Ten hlas... Otočil se a spatřil drobnou ženu. Oprášila si ruce a zvedla se s předstíranou námahou z podřepu. Přitom jí mohlo být stěží třicet.

„Dobrý den,“ pozdravil a zadíval se na zem, aby projevil rozpaky nad svým včerejším chováním.

Odhrnula si z tváře pramínky vlasů, uvolněné z culíku. Tak tak držel její mikádo. Tázavý pohled si říkal o rozsáhlejší omluvu.

„Moc mě mrzí, co se včera stalo,“ začal. „Byl jsem naprosto mimo sebe.“ Znovu zamířil k hrobu. Tím bohužel asi jen podpořil domněnku, že není normální ani za střízliva. Obešel jednu spuštěnou plachtu stanu, která vnitřek chránila před větrem a naskytl se mu stejný pohled, jako předešlé noci. Oproštěn od strachu putoval očima po kostře ohlodané zubem času. Čím déle nad ní prodléval, tím víc mu to přišlo přirozené.

Žena se postavila po jeho boku. Všiml si toho teprve, když na něj promluvila. „Je to muž, který zemřel ve třetím nebo druhém století před Kristem. Tehdy tohle území osidlovali...“

„Keltové,“ dořekl za ni, aby dal najevo, že není naprostý nevzdělanec.

Pousmála se. Zjevně ji potěšilo, s jakým zaujetím si hrob prohlížel, protože vzápětí řekla. „Vidíte to uhlíkaté zabarvení v jámě kolem těla? To je obrys rakve. Vydlabávali je z kmenů.“

Jen přikývl a dál si prohlížel přes dva tisíce let staré ostatky.

Archeoložka pronesla s nádechem pýchy. „Byl to bojovník. Alespoň podle výbavy, kterou jsme u něj našli.“

„Výbavy?“

„Už jsme ji z hrobu vyňali.“

Možná šlo o ty divné věci ležící na stole v buňce.

Vzpomínky na to, jak se probudil v jeho podvědomí rozblikaly majáček, signalizující problém. „Do háje!“ sykl.

„Co prosím?“

„Moji studenti! Já... děkuju, že jste mi v noci pomohla. Musím rychle jít! Stavím se tu! Opravdu!“ Připadal si jako blbec, když se drápal do svahu k silnici.

Bylo deset. Alespoň to tvrdily nástěnné hodiny v liduprázdné jídelně. Jako v mrákotách pozdravil kuchařku, která umývala nádobí po snídani, zatímco v hrncích už se pomalu vařil oběd. Studenti očividně fungovali za pomoci Báry i bez něj. Zjištění, že na jeho nepřítomnost vůbec nezareagovali, ho uklidnila i rozrušila zároveň.

Dosedl na nejbližší židli. Snažil se dopracovat k důvodu, proč se ho laxnost jeho svěřenců a kolegyně tak dotýká. Ve vzpomínkách se vracel ke každé minutě včerejšího večera. Pak si vzpomněl. Ten

hledaný muž... Už ho chytili? Sáhl si do kapsy kalhot pro mobil, ale neměl ho. Sakra! Určitě ho včera někde ztratil.

Pod proudem horké vody mu z těla vyprchávala ztuhlost. Spaní na tvrdé lavici se v jeho věku už neobešlo bez následků. Ale bylo to možná lepší, než být v noci přistižen, jak se v tak pokročilém podnapilém stavu potácí zpět do školy. Jak se jen mohl tak ztrískat?

Vypnul vodu a sáhl po ručníku. Vzápětí uslyšel kroky. Podle hlasů to byli Přemek s Jiráskem. Vešli do umývárny.

„S takhle zadělanýma rukama můžeme předstírat, že malujem baráky,“ zasmál se Jirásek, zatímco se drhli u umývadla.

„Aby ses za rok nedivil,“ přisadil si Přemek.

Chvilí bylo ticho. Libor si uvázal ručník kolem pasu a chystal se odhrnout závěs.

„Viděl jsi to tričko, co má dneska Simona?“

„Jak bych ho mohl nevidět?“

To byl asi důvod, proč nikdo nezaregistroval Liborovu absenci.

„Ona je v porovnání s ostatníma holkama, jako... Porsche,“ řekl Jirásek.

Přemek se jen zasmál, ale v tom smíchu byla velká dávka nucenosti. Libor tušil, že přirovnání děvčat k autům není pro tak citlivého jedince vhodným tématem. Rozhodl se zůstat skrytý. Byl už příliš dlouho zticha a asi by to brali jako šmírování, kdyby teď vyšel ven.

„Je pěkná. No, řekni!“ chtěl z Přemka kamarád vytáhnout víc.

„Jasně, ale víš co...“ odmlčel se a Libor si jasně představil, jak pokrčil rameny. Gesto, které říkalo: *Já nemám šanci*.

„Víš, kdo taky ujde? Ella.“

„Tak to ani náhodou!“ zasmál se Přemek.

„Proč? Je krásná,“ podivil se Jirásek.

„Je to kráva,“ odfrkl si. Jeho hlas zněl najednou nezvykle drsně. „Moc se s náma nebaví. Asi myslí, že je něco víc. Taková perfektní slečinka! Dělá do Kracmana, to mi věř!“

V Liborovi hrklo šokem.

„Teda, to bych od tebe nečekal,“ řekl Jirásek za ně oba.

„Zapomeň na to,“ hlesl Přemek. Určitě se usmál, aby odlehčil situaci.

„Když už o něm je řeč,“ začal jeho spolužák a Libor se pomodlil, ať mu radši zalehne v uších. „Měli bysme mu to říct?“

Přemek rázně zavřel vodu. „Seš blázen? Stačí, že zakázal koupání! Přidej vraha a do hospody už se nepodíváš!“

Libor si skousl ret. Informace, co si chtěl ověřit na internetu, než jim ji oznámí, už se šířila v jejich řadách. Podle všeho ta napadená žena v nemocnici zemřela. Jinak by muže netitulovali jako vraha.

„Nic nezakáže,“ mávl nad tím zjevně rukou Jirásek. „A Dalecká taky ne. Stalo se to přece v Boleslavi. Proč by chlápek hledanej pro vraždu utíkal zrovna sem?“

„Co já vim? Schovat se?“

Odcházeli a jejich hlasy se postupně vytrácely. Libor byl rád, že může konečně opustit svoji skrýš. Témata, která musel vyslechnout mu ovšem na náladě nepřidala.

Na oběd se dostavil v relativně dobré formě. Předstíral, že si ráno přispal a pak se někde zapomněl. Dalecká samozřejmě jeho chabý herecký výkon neocenila. Jistě si musela všimnout, že se v noci vůbec nevrátil.

„Kde jsi sakra byl?“ zafuněla na něj vyčítavě z druhé strany stolu. „Měla jsem je celé dopoledne na starost sama!“

„Tak promiň,“ hlesl. Musel uznat, že to jejímu zdravotnímu stavu rozhodně neprospělo. Na jindy dokonale bledém obličejí měla růžové skvrny. Nos a oči měla oteklé. Dýchala s obtížemi vlastními opravdu tělnatým lidem.

„Je mi hrozně,“ zamumlala, protože jí neunikl pohled, kterým si ji přeměřil. „Půjčila jsem si od studentů všelijaký prášky, ale vůbec to nepomáhá.“

„Tak hlavně moc nechod' v tom vedru,“ poradil jí. Nerad by se tu namísto o studenty staral o dýchavičnou kolegyni.

Souhlasně zachrčela. Poté jí zavibroval mobilní telefon. Ustaraně se zvedla a odkvapila.

Libor se pustil do jídla a snažil se nešilhat po Simoně. Její růžový top bez ramínek toho víc odhaloval, než kryl. Nebýt tak vyvinutá, ten kus šatstva by jistě nedržel na místě. Jeho myšlenky ale brzy změnily směr od studentky k ženě, kterou poznal na vykopávkách. Co včera v noci dělala na tom místě?

Někdo si v Liborově blízkosti odkašlal. Vzhlédl a spatřil Přemka, jak postává u jeho stolu.

„Co se děje?“

Student před něj položil mobilní telefon. „Tohle je vaše, že jo?“ Display byl prasklý, ale i tak se Liborovi nesmírně ulevilo, že ho dostal zpět.

„Díky,“ usmál se. Byl rád, že mu jedna starost odpadla.

„Za nic.“ Přemek se otočil na patě, ale neudělal ani krok. Libor postřehl, že navázal oční kontakt s Jiráskem sedícím o tři stoly dál. Vycítil, že oba studenti řeší morální dilemma. Byl zvědavý, jak to dopadne.

Přemek se k němu znovu obrátil. Zasyčel přitom, jako by už teď slyšel výčitky od svých soukmenovců za zničenou zábavu.

„Ano?“ vyzval ho Libor, když se k ničemu neměl. Doufal, že do jeho výrazu neprosakuje dychtivost.

„Něco bylo ve zprávách,“ začal student pěkně zešíroka.

„Neříkej?“

„Něco hustýho. Teda... něco, co mi trochu dělá starosti.“

Libor mlčel a byl zvědavý, jak podá informaci s vrahem na úprku.

„Viděl jste dneska alespoň noviny?“ pronesl Přemek trochu frustrovaně.

„Ještě ne,“ odmítal mu to ulehčit.

Student se jen nejistě pousmál. Libor poznal, že se chystá vycouvat. U vedlejšího stolu se děvčata po celou dobu bavila. Nezasvěcená čtveřice právě vybuchla smíchem a Libor toho využil.

„No tak!“ okřikl je. Jeho hlas způsobil, že celá jídelna ztichla. Upřel pohled na Přemka, kterému se ani trochu nezamlouvalo, že na ně obrátil pozornost celé místnosti. „Váš spolužák vám chce něco říct.“

Přemek vypouklil oči. V tu chvíli měl Libor sám co dělat, aby nepředvedl to, co stůl vedle.

To je od vás pěkná sviňárna, říkal studentův pohled.

Ticho se prohlubovalo a Libor myslel, že Přemek kvůli obecenstvu už nepromluví. Ukřivděně se mračil. Náhle však jeho ostrý tón proťal jídelnu. „Vy to víte! O tom vrahovi z Boleslavi!“ nařkl učitele.

Libor měl na chvíli pocit, že i ptáci v okolí sklapli zobáky, aby to slyšeli.

„Vím o tom,“ přiznal. Nastala další chvíle ticha, při které cítil, jak ho všichni provrtávají pohledem. „Možná,“ začal pomalu a napětí v místnosti se v ten okamžik dalo krájet, „choďte po venku alespoň ve trojicích. Pro jistotu.“

Studentům chvíli trvalo, než si uvědomili, že tím skončil. Co vlastně čekali? Že je tady zamkne?

„Paní učitelka Dalecká...“ začal Přemek.

„Bude jistě souhlasit,“ přerušil ho Libor. „Řeknu jí to.“

„No tak... prima.“ Student se váhavě vzdálil a posadil na své místo. Konec diskuze asi znamenal souhlas celého kolektivu s jeho rozhodnutím. Libor se zamračil na svůj prázdný talíř. Přemítal o hrozbě, kterou mohl muž představovat pro ostatní lidi. Jeho přítelkyně jistě řekla něco, co ho rozčílilo. Byl pracovně vytížený. Ta žena se stala obětí jeho excesu, ale to nutně neznamenal, že kam se vrtne, začne zabíjet. A přesto před ním policie varovala celou Boleslav. Ještě chvíli si s tím lámal hlavu, ale nakonec se smířil s tím, že úvahami o něm nic nevyřeší.